

Poprečnina v gotovini plačana.

ŠTEV. 6.

LETNIK XXIII.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“
V LJUBLJANI.

V LJUBLJANI, DNE 15. JUNIJA 1922.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

VSEBINA.

Dr. A. Korošec: Zadrúžna država	65
Zadrúžna zavest	66
Občni zbor Zadrúžne zveze v Ljubljani	68
Davek na poslovni promet	74
Zadrúžništvo	77

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 6, I. 1922.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrečno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drug občen zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Nabavne in prodajne zadrúge v Boh. Belu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. junija 1922 ob 4. uri popoldne v župnišču. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritiv rač. zaključka za leto 1921. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Sklepanje o čistim dobičku. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Poziv upnikom! Kmečka posojilnica in hranilnica v Dragi, r. z. z. n. z., je stopila v likvidacijo, ki je tudi vpisana v zadrúžnem registru. Likvidatorji so dosednji člani načelstva. — Upniki se pozivajo, da se zglase pri zadrugi.

Živinorejska zadruga v Cerkljah za občino in župnijo Cerklje, r. z. z. o. z., se je po sklepu občnega zbora z dne 29. januarja 1922 razdružila in prešla v likvidacijo. — Likvidatorji: Janez Bučar, na Pšenični Polici št. 1; Fran Dolinar, župnik v Cerkljah; Fran Kepić, na Zg. Brniku 47. Podpis firme: Likvidatorji skupno podpisujejo likvidacijsko

firmito. — Upniki zadrúge se pozivljajo, da priglasiyo svoje terjatve.

Poziv upnikom! Živinorejska zadruga na Breznici, r. z. z. o. z., je stopila v likvidacijo, ki se je vpisala v zadrúžni register. — Upniki zadrúge se pozivljajo, da prijavijo svoje terjatve.

Občni zbor Delavskega stavbenega društva v Ljubljani, r. z. z. o. z., se vrši dne 26. junija 1922 ob 5. uri popoldne v prostorih I. delavskega konsumnega društva v Ljubljani na Kongresnem trgu. 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1921. 3. Volitev načelstva, nadzorstva in razsodišča. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Laškem, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo dne 25. junija 1922, ob pol 8. uri zjutraj v kaplanji. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Poziv upnikom. Kmetijsko društvo v Dolenjivasi pri Cerknici r. z. z. o. z., je na podlagi občnega zbora z dne 28. avgusta 1921, prešla v likvidacijo, ki se je vpisala v zadrúžnem registru dne 12. aprila 1922. Likvidacijska firma: Kmetijska gospodarska zadruga v Dolenjivasi pri Cerknici, r. z. z. o. z. v likvidaciji.

Likvidatorji so dosednji člani načelstva. Upniki zadrúge se pozivljajo, da priglasiyo svoje terjatve.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 15 Din. na leto, za pol leta 7-50 Din., za četrt leta 3-75 Din.; za člane zvezitih zadrug po 10 Din. na leto. Posamezna številka 1-50 Din. — Izhaja enkrat na mesec. Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratov po dogovoru.

Dr. A. Korošec.

Zadružna država.

Smoter države je, čuvati red v državi, braniti pravnično svobodo državljanov, posredno skrbeti za religioznost in nравnost, brigati se za vzgojo in izobrazbo, pomagati javno zdravstvo, skrbeti za gospodarsko blaginjo dopolnjevati dobrodelnost. Svoj smoter more država doseči le s primerno organizacijo človeške družbe v svojih mejah.

Človeška družba po svoji veliki večini si želi dandanes nove organizacije držav, ker sedanje niso primerne, ker ne zadovoljujejo pojedinčevih narodnih in človečanstvenih skupnih interesov v cilju splošnega napredka in razvoja.

Moderne države skušajo svoj smoter izpolnjevati s pomočjo treh najvažnejših organizacij: po zakonodajstvu, po upravi in sodstvu. Te panoge državne oblasti so samostojne, med seboj neodvisne.

V Rusiji je komunistična struja združila zakonodajstvo in upravo ter ji dala obliko sovjetov. Sodstvo je izročila narodu, pravzaprav razredu delovnih stanov, ki si sam voli sodnike.

Nezadovoljnost širokih mas proti sedanji organizaciji držav izvira največ iz prepričanja, da sedanje oblike državne organizacije niso v socialnem oziru dajale vsem stanovom enakopravnosti in da so v ekonomskem oziru dovoljevale izrabljati de-

lovne stanove po kapitalistični družbi. Radi tega se navadno misli, kadar govorimo o novem družabnem redu, na novo ureditev socialno-ekonomskega stanja v človeški družbi. Kajpada se ta ne more izvršiti, ako se vsa državna organizacija ne preustroji.

Ruska komunistična struja je ustvarila diktaturo proletarijata, odpravila osebno lastnino ter uvedla komunizem, t. j. skupno last naroda na vseh produkcijskih sredstvih.

Med pokreti, ki hočejo dati človeški družbi novo organizacijsko obliko, se je pojavil tudi zadružni pokret. Njegov cilj je, ne samo gospodarstvo, ampak vso državo organizirati v obliki zadrug. Ta pokret še ni izkristaliziran, zato je marsikaj nejasno na njem, mnogo bolj nego na sovjetskem sistemu.

V srbskem jeziku je izšla pred kratkim knjiga „Buduča zadružna država“. Spisal jo je dr. M. Dj. Popović. Izšla je v tiskarni „Vuk Karadžić“ v Beogradu. V knjigi se zagovarja zadružna organizacija držav.

Pisatelj dokazuje, da je treba kapitalizem, ki uničuje delavski, kmetijski in obrtni stan, odstraniti. Oblika za to bi naj bila zadružna. Toda iz knjige je razvideti, da pisatelj ni premislil vprašanja do vseh njegovih globin in posledic, zato tudi čitatelj ne dobi jasne slike, kako je zadružna organizacija vsega naroda v državi zamišljena.

Le nekaterim svojim mislim daje dr. Popović konkretno obliko. Občine se mo-

rajo organizirati zadržno. Gospodarstvo in to proizvodnja kakor razdelba proizvodov se mora vršiti po zemljoradniških zadrugah. Zdravstvene zadruge (pisatelj je zdravnik) bodo učile narod živeti higijenski in mu dajale zdravniško pomoč. Prosvetne zadruge bodo skrbele za šolo in prosveto. Treznostne zadruge bodo učile narod treznim načinom živeti. Zadrzne delavnice bodo izdelovale narodu vse, kar mu treba, orodje, pohištvo, obleko, obutev. Potom zadrug se ne bo svobodno izbiral samo učitelj za prosveto, zdravnik, nego tudi učitelj za vojskovanje in orožnik ter redar.

Zadruge bi naj bile selske, ki se združijo v občinske, občinske v okrajne, okrajne v pokrajinske, pokrajinske v veliko narodno zadržno zajednico, to je državo. Narodno skupščino bi sestavljali odposlanci pokrajinskih zadrug. Skupščina bi izvolila vrhovno zadržno upravo, ki bi bila narodna vlada.

Osnovni zakon zadrzne države bi naj bila splošna delavna dolžnost, kakor je že, pravijo z uspehom, upeljana v Bolgariji.

Knjiga ne zadovolji človeka, ker mu ne nudi jasne slike o zadržno organizirani državi, a utrdi nas v prepričanju, da pomen zadrzništva raste.

Zadrzna zavest.

Za bodoči razvoj zadrzništva mora biti vodilno načelo, da posveti največjo pozornost vzgoji članov v prave zavedne zadrugarje.

Nevredno je in nedostojno krščanske zadrzne misli, ako zadruga smatra svoje člane samo za „odjemalce“ in ž njimi tako postopa; ravno tako nedostojno pa je, ako člani obiskujejo konsum ali zadrugo samo radi tega, ker vidijo v zadrugi edino samo gmotni dobiček, samo dividendo, zaradi katere edino se izplača biti član zadruge. To popolnoma napačno naziranje o namenu zadrzništva je na žalost zelo razširjeno. Taki ljudje nimajo, odkrito rečeno, niti pojma o zadrznem duhu in zadrznem idealu, za nje velja samo osebni interes, ki pa je s pravim zadrzništvom absolutno nezdržljiv.

Čeravno je tudi materijelni uspeh našega zadrznega gibanja v splošnem zasu-guran in dejansko prinaša ljudstvu dobiček, morajo vendar zadrugarji v prvi vrsti imeti pred očmi višje cilje našega gibanja in zaradi teh ciljev tudi držati zadržno zvestobo.

Jasno je, da je vsakemu vidni namen zadrzništva v tem, da daje zadrugarju za njegov denar ali za njegovo blago večjo protivrednost kot jo na splošno dobi v kapitalističnem dobičarskem gospodarstvu; toda v tej smeri pridobljeni uspeh mora biti ravno v toliki meri posledica idealnih načel kolikor posledica skupnosti in dobre zadrzne uprave.

Za neposrednimi vsakemu vidnimi koristmi zadrzništva se nahajajo velike vzvišene naloge zadrznega gibanja. Pokazati moramo ljudstvu, da je zadržno gospodarstvo oni sistem, ki se ima uveljaviti v bodočnosti in ki je poklican, ne samo zboljšati kapitalistično organizacijo gospodarstva, ampak rešiti zlasti one važne socialne probleme, za katerimi stremi politična država.

Zadržno gospodarstvo nosi na čelu geslo solidaritete v zaupanju na zmagnujočo moč dobrega. Treba je razširjati spoznanje, da z zadrznim delovanjem gradimo s pozitivnim delom nov družabni red in da ni potreba za uresničenje zadrznih idealov iti pot revolucije. To, kar danes združeni in

nesebično delamo, prinaša tudi že danes uspehe.

Kakor že rečeno, ni glavni namen konsumnih zadrug, da za svoje odjemalce dosežejo čim večje dividende, čim nižje cene. Glavna naloga zadružnega gospodarstva leži v bodočnosti v tem, da tako organizira gospodarsko in socialno življenje, da bo nudilo našim potomcem, bodočim generacijam boljše in človeka bolj vredno življenje. Da pridobimo v boju interesov nekaj krajcarjev za svoje člane, to ne more in ne sme izčrpati naših sil. Cilj celokupnega zadružnega gibanja mora biti višje življenje vsega ljudstva. Nam je neobhodno potrebna nova družba, ker je staro na golem kapitalizmu sloneče gospodarstvo s sramotnim fiasko dogospodarilo. In ravno požrtovalni in zavedni zadrugarji so oni, ki naj zgradijo novo družbo. Želimo pa, da vsi pomagata pri tej zgradbi, da vsi po svojih močeh doprinesete k temu, da napravimo nebesa na zemlji. Ne poznamo v našem gibanju nobenih izkoriščevalcev in oderuhov in zato tudi ne izkoriščanih in odiranih.

Močni verski vzroki so svoj čas ljudi združili in jih napolnili z isto zavestjo, z istim verskim prepričanjem. Ravno tako tudi zadružno gibanje služi s svojimi ideali isti človeški potrebi. V zaupanju na zmago dobrega v človeku oznanjamo evangelij skupnosti. Želimo in upamo, da bomo združeni izvršili dela, ki bodo osvobodila svet. Vi vsi, ki stojite še izven gibanja, ste nam bratje in sestre, mi ne poznamo privilegirancev! Naša želja je, napraviti z vami družbo enakopravnih! Zato dobro došel vsak mož, vsaka žena, ki nam pride nasproti z odkritim prepričanjem za naše skupne visoke ideale. Tudi najskromnejšemu med Vami dajemo glas in sedež v upravi notranjih in javnih zadev naše organizacije!

Naše gibanje navaja ljudstvo k temu, da samo upravlja svoje zadeve. S tem vzbujamo ljudstvu samozavest, ki jo moramo smatrati kot temelj našega gibanja.

Ako že imamo zadružni ideal enakosti in bratstva, manjka nam še tretje: svoboda. Ali pa je v zadrugi svoboda mogoča? Svoboda tam, kjer velijo: „Ako hočeš biti pravi zadrugar, okleni se izključno zadruge, odstrani vsako sebičnost, svoje blagostanje žrtvuj in podredi skupnosti?“ In vendar moramo reči, da je ravno naše gibanje najboljša demonstracija za veliki pomen človeške svobode. Naši ideali so krščanski, so božji ideali, in „kjer je duh božji, tam je svoboda“, pravi sv. pismo.

Dočim država drži skupaj državljane s silo, obstoji zadruga le z dobro voljo svojih članov, ki so ji prostovoljno in z ljubeznijo vdani. Zadruga brezpogojno ljubezen zasluži, ako udelestvoje zadružne ideale. Človeška družba se more tako organizirati, da ljudstvo potom svojih zadrug, ki temeljijo na svobodi in prostovoljnem združenju, lahko dosega najrazličnejše namene (socialno zavarovanje, vzgoja, razvedrilo, stanovanja, zdravstvo), obenem pa skrbi tudi za vse druge kulturne potrebe, ki bi jih morala oskrbovati sicer socializirana politična država. Zato mora stremljenje zadrugarjev neprestano iti za tem, da te naloge v vedno večji meri vrši zadružništvo in s tem razbremeni politično državo, ki naj bi potem oskrbovala še zadeve onih, ki so izven zadružno organizirane družbe in o katerih ne bi mogli trditi, da so najboljši. Politična država bi se potem bavila še s policijskimi in vojaškimi zadevami, čeprav bi pri nadaljnjem razvoju mednarodnega zadružništva tudi za te institucije bila vedno manjša potreba. Rast in nadaljni razvoj zadružništva naj bi

bilo združeno s stalnim zmanjševanjem in krčenjem kompetence politične države. Na ta način bi bilo na temelju razvijajočega se zadružništva osnovano krčenje države naš evolucionarni ideal nasproti revolucionarnemu razgromu ali katastrofalnemu prevratu, kakor jih propagirajo gotove politične stranke kot edino rešitev.

V našem ljudstvu je treba vzgojiti zavest, da ima zadružništvo v sebi sposobnost, da ustanovi novo in sicer boljšo človeško družbo. Naše gibanje

ima v sebi moč, da zagradi dušo ljudi s svojim idealom izpolnjevanja dolžnosti. To izpolnjevanje dolžnosti pa budi v nas spoznanje, da služimo sami sebi s tem, ako služimo drugim in ravno v tem obstoji pravo zadružno načelo, ki je v veliki meri obenem praktično in idealno načelo.

Zadružništvo nas dela sposobne, da svoje človeške zadeve tako urejamo, da pri tem prevladuje načelo pravičnosti in da postaja svet prijaznejši in boljši.

Občni zbor Zadružne zveze v Ljubljani.

Svetovna vojna in povojni materialistični egoizem tudi zadružni ideji nista prižgala, vendar je nista mogla preveč oškodovati. Smisel za zadružno organizacijo, ki jo je bil vcepil našemu narodu nepozabni dr. J. E. Krek, je pač trpela že med vojno, še bolj pa prve čase po vojni, ker jo je ubijal duh mamonizma, pohlep po izkoriščanju in bogastvu, ali te posledice vojne je zadružna misel že prebolela in sedaj vstaja prerajena k novemu življenju.

To je pokazal občni zbor najmočnejše zadružne organizacije na slovenskih tleh, Zadružne zveze v Ljubljani, ki se je vršil dne 11. maja t. l.

Občni zbor je otvoril predsednik Zveze dr. A. Korošec ob 10. uri dopoldne in je konstatiral, da je bilo zborovanje pravilno sklicano in da je občni zbor sklepčen. Ko je pozdravil številne zbrane zastopnike posameznih zadrug in zastopnika Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, je poudaril, da ima Zveza veliko nalogo, dajati pravec zadružnemu gibanju, izvrševati revizije in skrbeti za pravilno denarno gospodarstvo. Zadružništvo je med vojsko dosti trpelo, sedaj pa lahko konstatiramo, da prehaja zopet na

stari tir. Tudi med Hrvati in Srbi si zadružna ideja pridobiva vedno več tal.

Kar se tiče tehničnega poslovanja naših zadrug, se zopet opuščajo razvade in izrastki, ki so posledice vojnega časa in zadružništvo se bliža polagoma vzornemu poslovanju. Organizacijo zadružništva še ni smatrati za dovršeno tudi glede na njeno razširjenost. Še so kraji, kjer so potrebne kreditne zadruge. Da je konsumna organizacija v časih, ko se konsumenti borijo za svojo eksistenco na življenje in smrt, potrebna, čuti naš narod povsod. Zato želim, da se ustanavljajo novi konsumi, stavljajo meje samo finanjske težkoče. Ako pa hoče konsumno gibanje doseči svoj višji gospodarski pomen, da upliva na produkcijo in prodajo, potem mora priti prej ali slej do enotne organizacije. Kajti posamezni konsumi s popolno svobodnim nakupovanjem nimajo mnog. večje važnosti, kakor prodajalne posameznih branjevk. Dobra volja bo našla tukaj v bodočem času gotovo pravo pot, da se uredi poslovanje konsumnega zadružništva do dovršenosti in da se da konsumnim organizacijam prilika produktivnega ustvarjanja. Vse zadruge, ki

služijo temu, da se pridelki kmetijskega ljudstva pripravijo za uporabo in trgovino, so po številu v napredku, vendar še prepočasni. Upati je, da se bo tudi obrtno zadruženstvo začelo razvijati in širiti. Gotovo je, da bodo našle v Zadružni zvezi dobro prijateljico. Vsi delovni stanovi imajo v Zadružni zvezi svojo matico. Sedaj, ko država ne skrbi za gospodarski razvoj v dovoljni meri, je iskati vsem stanovom samopomoči v zadružništvu.

Pomen zadružništva v svetovnem gospodarstvu raste. A tudi za družabni red dobiva vedno večjo važnost. Vsi čutimo, da so stebri starega družabnega reda trhli in da pokajo na vseh straneh. Nov družabni red je potreben. Ne vemo, kdaj bo prišel, kako bo prišel in kaj bo prinesel. A vsi vemo, da bo podlaga gospodarskega reda v vsakem novem družabnem redu zadruga.

Težka je naloga, kako upravljati z denarjem, ki ga zadruga ne potrebujejo. Prej se je nalagal ta denar pri raznih tujih bankah. Oče naše Zadružne zveze dr. Krek je legel v grob z neizpolnjeno željo, da si ustanovijo zadruga tudi svojo banko. Ta želja se je sedaj izpolnila. Imamo svoj bančni zavod, ki deluje že preko enega leta ob strani Zadružne zveze.

Gospodarska zveza se je v zadnjem letu temeljito preosnovala in na vseh vodilnih mestih stoje strokovnjaki. Zveza je pokazala z zaključnim računom, da je dobro, solidno in pošteno delovala. Banka je tudi izvedla svojo organizacijo in čeprav je še komaj nekaj mesecev čez eno leto stara, uživa v gospodarskih krogih najboljši glas.

Naša naloga je, da zvršene zgradbe zadružništva držimo v dobrem redu in da mislimo na nove zidave. Vse to naj se vrši v duhu zadružništva, v duhu medsebojne ljubezni.

Za izpopolnitev naše zadružne organi-

zacije moramo delati z dobro voljo. Toda včasih se, žal ne dela z dobro voljo. Pojavile so se nedobrovoljne kritike o Gospodarski zvezi in Zadružni gospodarski banki. Bili so, ki so zahtevali, naj se odvišni denar nalaga tudi pri drugih bankah, kjer se bodo dobile nekoliko višje obresti in ta višek naj se porabi za neke posebne namene. Take govorice, take nagibe je treba povsod pobijati. O tem se bo še govorilo. Prosim pa vse, naj se razprava vrši v znamenju dobre volje. Odklanjajmo vse slabe namene. Samo eno imejmo pred očmi; koristiti zadružni misli, koristiti našemu narodu.

Nato se je prešlo k dnevnemu redu.

Potem, ko se je odobril zapisnik o lanskim glavni skupščini, je podal Zvezin ravnatelj Evgen Legat

poročilo načelstva

o delovanju Zveze in njene uprave v letu 1921. Izvajal je približno sledeče:

Lansko poslovno leto glede splošnih gospodarskih razmer ni bilo dosti boljše od prejšnjih dveh povojnih let. Narodno-gospodarske razmere so tudi lani bile nekonsolidirane in pojavljala se je kriza za krizo.

Obetalo se je, da se bodo razmere izboljšale, ko se sprejme ustava. Obetanje se ni uresničilo, nasprotno, more se konstatirati, da so se razmere celo poslabšale. Nestalnost naše valute je neugodno uplivala na ljudstvo in je povzročila, da so mnogi raje hranili denar doma ali ga pa brez potrebe založili v blago, mesto da bi ga nesli v posojilnico. Vsled teh in raznih drugih vzrokov se je marsikje pojavilo občutno pomanjkanje gotovine.

Vkljub temu ne smemo izgubiti upanja, da bomo po dosedanjih krizah vendar enkrat prišli do rednih razmer. Mnogo resnih

faktorjev dela, da bi se položaj zboljšal. Med drugim se veliko trudi mednarodna zveza krščanskega združništva (confederazione internazionale delle cooperative), ki ima svoj sedež v Rimu in katere član je tudi naša Zveza, da bi se pri reševanju gospodarskih in finančnih vprašanj upoštevale tudi želje združništva.

V Sloveniji je združništvo jako močno razširjeno. Žal, da je prvotno navdušenje marsikje ponehalo in da je marsikatera zadruga zaspala, ker ni več pravega zanimanja in pravega poznavanja načel, na katerih sloni združna organizacija, t. j. samopomoč in vzajemnost. Poleg tega se ima združništvo boriti z različnimi težavami. Zadruga morajo plačevati velikanske davke. Zadrugam tudi nasprotujejo vsi, ki kaj imajo in ne marajo, da bi bilo ljudstvo tudi gospodarsko organizirano.

Posojilnice so pri nas največjega pomena, ne samo z gospodarskega vidika, ker pospešujejo gmotni napredek svojih članov, ampak tudi zaradi njihovega vzgojnega delovanja, ker navajajo malega človeka k marljivosti in treznosti. Posojilnice, ki so samo del združne organizacije, imajo vrhu tega važno nalogo, da podpirajo s svojim kreditom ostale zadruga, ki so v svojem obratu navezane na izposojila. Na ta način si zadruga pomagajo vzajemno po načelu: eden za vse, vsi za enega.

To vzajemno delovanje je mogoče le tedaj, ako so zadruga dobro disciplinirane in se ravna po navodilih Zveze, do katere nimajo samo pravic, ampak tudi dolžnosti. Zveza more uspešno izvršiti svoje raznovrstne naloge le, ako jo zadruga podpirajo in le pod tem pogojem more Zveza nuditi svojim članicam razne ugodnosti.

Zveza izvršuje za svoje članice zakonite revizije, kar je, če drugo ne, za nje vsaj mnogo cenejše, kajti sodne revizije bi po-

vzročale neprimerno višje stroške. Zveza pomaga svojim članicam v različnih zadevah z nasvetom, pojasnili in brezplačnim zastopstvom ob morebitnih intervencijah pri uradih, zlasti pri davčnih oblastih in v registrajskih in pristojbinskih zadevah. To delo je osobito v zadnjem času silno naraslo, ker je treba delati mnogo prizivov proti previsokim davkom. Razun tega opozarjam, da Zveza sama nosi vse stroške za denarno izmenjavo, ki se vrši potom čekovnega urada. Pri denarnih nakazilih tudi ne računamo nikakih provizij. Veliko stroškov ima Zveza z izdajanjem „Narodnega Gospodarja“, katerega dobi vsaka zadruga en izvod zastonj. Tudi ne smemo pozabiti na velika bremena, ki jih ima Zveza z zadrugami, ki so potrebne senacije. In vrh tega prihajajo na Zvezo od vseh strani prošnje za razne podpore.

Če naj Zveza zmaguje tako veliko delo, potem morajo zadruga tudi vseskozi poznati disciplino, zlasti kar se tiče nalaganja odvisnega denarja, kar znova poudarjam. Posojilnice, ki bi nalagale denar drugod, bi ne škodovala samo Zvezi, ampak tudi tistim zadrugam, ki potrebujejo kreditov. Če bi Zveza ne mogla ugoditi zahtevam zadrug po denarju, kje naj ga iščejo? Ali mar pri bankah? Združni kredit je vedno najcenejši!

Raznim privatnim bankam, pri katerih zadruga nimajo nobene kontrole, so zadruga samo takrat dobre, kadar banke potrebujejo njihov denar, ne poznajo pa zadrug takrat, ko je treba dati cenen kredit, še manj pa tedaj, ko pride ta ali ona zadruga v težak položaj in je treba izvršiti senacijo.

Roka roko umiva, obe pa obraz!

Od različnih strani se zahteva, naj se snujejo konsumne in nakupovalne zadruga. To snovanje pa se ne sme izvršiti prehitro z ozirom na nizko stanje naše valute in z

ozirom nato, da je treba za take zadrug mnogo obratnega kapitala.

Glede mlekarških in živinorejskih zadrug se je na več sestankih razpravljalo o njih poživitvi. Nekateri mlekarške zadrug, med njimi tudi najbolj urejena, namreč vrhniška so zopet pričele poslovati. Pod vodstvom Gospodarske zveze se dela nato, da pridejo v obrat še ostale mlekarne, ki naj bi skrbale, da pride na domače trge dovolj mleka, odvešek mleka in mlečnih izdelkov pa naj bi se prodajal drugam.

Glede splošnega položaja zadrug naj tudi letos zopet omenim, da je bil kakor prejšnja leta, težak položaj onih zadrug, ki so preveč obremenjene z vojnimi posojili in onih, ki imajo naložbe v Avstriji. Nobeno od teh vprašanj še ni rešeno.

Glavni Zadrugni savez v Beogradu, ki ima zastopati interese zadrugništva napram vladi in javnosti, je ponovno zahteval, naj se vse ugodnosti, ki jih zadrugam daje srpski zadrugni zakon, raztegnejo tudi na zadrug v drugih pokrajinah. Na zadnji seji Glavnega Zadrugnega Saveza se je sklenilo, da se ta predlog predloži parlamentu in uzakoni.

Načrt novega zadrugnega zakona se je pri Glavnem Zadrugnem Savezu že večkrat pretresal in je upati, da bo kmalu predložen parlamentu.

Kot strokovno posvetovalni organ poljedelskega ministrstva je bil ustanovljen poljedelski svet in sicer glede vseh vprašanj, ki zadevajo kmetijske interese. Med organizacijami, ki so zastopane v tem svetu, je tudi Zadrugna zveza.

V svrhu medsebojnega poznavanja in širjenja zadrugne misli se je od širše javnosti neopažen vršil v Ljubljani koncem septembra 1921 zadrugni kongres. Zastopniki vseh včlanjenih zvez in češki gostje so si ob tej priliki ogledali Sitarsko in žimarsko

zadrugo v Stražišču ter Prvo žebljarsko zadrugo v Kropi. Zveza pa je takrat izdala slavnostno številko „Narodnega Gospodarja“ s slikami in opisi nekaterih naših zadrug.

Meseca septembra 1921 je bil v Ljubljani veliki semenj, katerega so se pod okriljem in vodstvom Gospodarske zveze udeležile tudi mnoge naše produktivne zadrug. Lahko rečemo, da smo bili na razstavljenih izdelkih ponosni; dosegle so pa zadrug tudi lep uspeh s tem, da so dobile obilo naročil.

Po teh splošnih pripombah in pojasnilih, ki so se mi zdela potrebna, pa preidem na poslovno poročilo v letu 1921.

Članstvo. Začetkom 1. 1921. je bilo 537 zadrug, med letom je pristopilo 92 zadrug, odpadlo jih je 148, tako da je bilo koncem 1. 1921 včlanjenih 481 zadrug.

Med novo pristopivšimi 92 zadrugami je bilo 57 kreditnih zadrug, 13 nabavnih in konsumnih zadrug, 4 mlekarške, 8 živinorejskih, 1 kmetijsko strojna, 3 obrtne, 2 vinarski, 3 za prodajo lesa.

Izmed 148 zadrug, katerih članstvo je prenehalo koncem leta 1921, so 3 prostovoljno odpovedale članstvo: ena kreditna, ena čevljarska in ena mizarska. Ena je bila izključena (kreditna).

16 zadrug je stopilo v likvidacijo: 1 kreditna, 6 nabavnih in konsumnih, 6 živinorejskih, 1 mlekarška, 1 strojna, 1 stavbinska.

Izmed drugih 129 zadrug je prišlo pod Italijo 99 zadrug: Na Kranjskem 21, v Istri 67, Tržaški okolici 5, na Goriškem 6.

Izmed teh je 57 posojilnic, 26 konsumnih, 8 mlekarških, 4 živinorejske, 3 vinarske, 1 kmetijsko strojna, 1 osrednja.

Pod Nemško Avstrijo je prišlo 29 članic — vse na Koroškem in sicer 24 posojilnic, 3 živinorejske zadrug, 1 mlekarška, 1 zavarovalno društvo.

Zadruga, ki so prišle pod Italijo, so se priklopile deloma „Zadružni zvezi v Gorici“, deloma „Zadružni zvezi v Trstu“. Koroške zadruga pa so si v Celovcu osnovala „Zvezo slovenskih koroških zadrug“. Denarne zadruga pod Italijo imajo največje težave vsled tega, ker jim vlada še do danes ni zamenjala gotovine, ki jo imajo naloženo v Jugoslaviji, vsekako pa je ljudstvo spoznalo, da se bo le s pomočjo združenja s pomočjo zadrug obvarovalo gospodarskega in narodnega pogina.

Denarni promet je v l. 1921 znašal K 1.744.583.491 86, se je torej nasproti prejšnjemu letu zvišal za 280 milijonov, kljub temu, da ni bilo skoro nobenega prometa z zadrugami, ki so prišle pod Italijo in Nemško Avstrijo, ki pa so imele še vloge pri naši Zvezi.

Vloge v tek. računu so se od prejšnjega leta zvišale za nad 100 milijonov in so koncem poslovnega leta znašale K 270.157.706 94. To je dokaz, da se zadruga z zaupanjem oklepajo svoje matice. Naša Zveza je glede zadružne discipline v tem oziru gotovo prva v naši državi.

Kar zadeva obrestno mero, moram omeniti, da smo šli v smislu zadružnih principov do skrajnosti in smo v tem oziru nudili zadrugam iste ugodnosti, kot vsakatera druga privatna banka, ki je bodisi z osebno agitacijo, bodisi s pismenimi vabili skušala pridobiti denar naših zadrug in tako rušiti disciplino.

Kredit v tek. računu. Ti so se v primeri s prejšnjim letom dvignili za 55 milijonov in so koncem poslovnega leta dosegli K 114.608.842 96. Zvišanje kreditov je zahtevala vedno rastoča draginja oz. manjša vrednost denarja. Zveza je pri podeljevanju kreditov postopala previdno in je zlasti one zadruga, ki imajo večje kredite, imela pod stalnim nadzorstvom in se je moralo načel-

stvu in nadzorstvu tudi redno poročati o njihovem stanju.

Naložbe pri bankah so se zvišale od prejšnjega leta za več kot 37 milijonov in je bilo koncem leta naloženega pri raznih denarnih zavodih, s katerimi smo bili vsled raznovrstnega prometa naših zadrug v zvezi, K 124.951.082 94. Tu moram konstatirati, da je Zveza kot centrala za denarne izravnave med zadrugami vedno storila svojo dolžnost in glede izplačevanja zadovoljila vsako zahtevo svojih članic.

Čisti dobiček. Poslovno leto se je končalo z dobičkom v znesku K 54.134 76.

Seje. V poslovnem letu 1921 je imelo načelstvo 53 sej, nadzorstvo 10, odbor pa 2 seji.

O sklepah, ki so zadevali vse ali večino članic, smo obveščali zadruga z okrožnicami, katerih smo razposlali 13 v 362 izvodih.

Že lamsko leto sem opozoril, da se imajo glasom sklepa občnega zbora predložiti rač. zaključki Zvezi v pregled, preden se odobre na občnem zboru; nekateri se na ta sklep niso ozirali, zato se je tudi zgodilo, da se je pri reviziji prišlo na to, da je bila ta ali ona bilanca tehnično nepravilno sestavljena. Mnogim zadrugam smo pomagali pri sestavi celotnih rač. zaključkov.

Računskih zaključkov v Ljubljani in v Mariboru je bilo pregledanih in sestavljenih, deloma v pisarni, deloma na sedežu zadruga vsega skupaj 177. Inventur se je napravilo v pisarni 26.

Revizij (rednih in izrednih) je bilo izvršenih vsega skupaj 175 in sicer 70 od revizorja v Mariboru, druge od revizorjev v Ljubljani. Poleg tega so naši revizorji izvršili tudi več revizij, ki so jim bile naložene od dež. kot trgovskega sodišča.

Revizijska poročila in odgovori glede odprave nedostatkov se so obravnavali pri načelstvenih in nadzorskih sejah.

Kakor je posneta iz rev. poročila, so naše posojilnice povečini poslovale dobro in pravilno, kakor zahtevajo pravila in zakon. V tem oziru bodi izrečena zahvala poštivalnim funkcionarjem.

Poglavitna in največja napaka nekaterih posojilnic je ta, da sloni včasih vse delo na ramah enega odbornika n. pr. načelnika. To je proti združnim pravilom. Delo se mora razdeliti: vsaj dva člana odbora, oziroma načelstva naj bi bila navzoča na uradni dan. Seveda je treba osebe, ki uradujejo, trudu in posojilnicam ter lokalnim razmeram primerno odškodovati.

Seje načelstva se morajo redno vršiti. Vsako posojilo se mora dovoliti v seji, ki mora biti sklepna, kakor to predpisujejo pravila. Vsi sklepi morajo biti zabeleženi v posebni knjigi.

Tudi člani nadzorstva niso večkrat vršili svojih dolžnosti, kot bi jih morali. Po združnem zakonu je nadzorstvo soodgovorno za to, da se pravilno posluje, prešteje denar, pregledajo efekti, zadolžnice, zapisniki načelstvenih sej, zlasti z ozirom na dovoljena posojila.

Ob revizijah se je tudi ugotovilo, da marsikje našega glasila Narodnega gospodarja ne bere niti člani načelstva in nadzorstva. Vkljub bogati vsebini in raznim nasvetom, ki jih priobčuje v poduk združnim funkcionarjem, ostane ta edino redno izhajajoči združni list marsikje celo nerazrezan. Priporočal bi, naj bi se list pregledal in važne stvari prečitale pri vsakomesečni seji, potem pa se izročil tudi drugim članom, da se bolj širi združna misel in izobrazba.

Omeniti moram tudi, da ima naše tajništvo vedno več posla s pregledovanjem davčnih nalogov, ki so večkrat to ali ono zadruho prehudo zadeli. Sestavljati je treba rekurze zoper nepravilno, včasih naravnost

krivično odmero davkov. Poleg registriranja novih zadrug je bilo treba izdelati, oziroma pregledati prošnje za vpis spremembe pravil, za izbris odstopivših, oziroma novoizvoljenih članov načelstva. Vse to je notranje delo pri Zvezi silno pomnožilo, zadruga pa pri visokih pristojbinah znatno obremenilo.

Poleg tega, da so se revizorji udeleževali občnih zborov zadrug in imeli primerna predavanja, da so se udeležili prvega uradnega dne, da so pomagali s praktičnim podukom glede vodstva knjig in zadrug, omenim še, da so bili v Ljubljani trije sestanki, na katerih se je obravnavalo (9. septembra, 10. novembra, 6. decembra), zlasti o požitvi mlekarskih in živinorejskih zadrug.

Tudi v l. 1921 se je vršil poduk o združništvu in združnem knjigovodstvu na orglarski in združni šoli. Slednja je imela 32 udeležencev iz vseh krajev Jugoslavije. 12 izmed njih je Zveza preskrbela stanovanje in hrano, nekatere je podpirala s stipendijo.

Ko končam poročilo, želim, da bi naše zadruga, kakor doslej, tudi v prihodnosti složno in vzajemno delale za dobrobit našega ljudstva. Le v edinosti in medsebojnem zaupanju je naša moč!

Poročilo nadzorstva

je podal njega predsednik prof. Fr. Verbič.

Nadzorstvo je imelo v minulem letu 10 sej, po dva člana nadzorstva sta se pa v svrhu natančnejših informacij udeleževala tudi seje načelstva. Vsak mesec se je nenapovedano skontrirala gotovina v blagajni, ki je bila vedno v skladu s knjigami. Nadzorstvo je gledalo na to, da ima Zveza vedno dovolj likvidnih sredstev in je načelstvo nasvete nadzorstva vedno upoštevalo. Posebno pozornost je nadzorstvo obračalo večjim kreditom. Od Gospodarske zveze, k je kot najmočnejša naša zadruga pri kre

ditih vsled vedno večje draginje blaga najbolj udeležena, smo od časa do časa zahtevali direktnih poročil o njenem poslovanju. Nadzorstvo je pregledalo tudi revizijska poročila o stanju posameznih zadrug.

Pri pregledovanju knjig smo mogli ugotoviti, da se vodijo v lepem redu. Ra-

čunski zaključek za l. 1921 se je natančno primerjal s knjigami in se je nadzorstvo prepričalo, da je pravilno sestavljen. Vsled tega je nadzorstvo sklenilo, občnemu zboru priporočati, da odobri predloženi računski zaključek in da podeli načelstvu absolutorij.

(Konec prihodnjic)

Davek na poslovni promet.

Finančna delegacija je objavila v Uradnem listu št. 59 z dne 3. junija t. l. razglas, ki zadeva davek na poslovni promet.

Razglas zahteva, da morajo davčni zavezanci takoj vložiti prijave za IV. četrtnetje 1921 in za I. četrtnetje 1922 od prometa, napravljenega v tej dobi, za prihodnja četrtnetja pa najpozneje v 30 dneh po preteku vsakega četrtnetja pri onem davčnem uradu, v čegar okolišu je njih obrat.

Vse zadruge razun kreditnih, v kolikor kot kmetijske zadruge, odgovarjajoče pogojem naredbe z dne 31. januarja 1922 (Uradni list št. 20 z dne 4. marca 1922) niso davka na poslovni promet oproščene, morajo voditi knjigo opravljenega prometa.

V knjigo opravljenega prometa se vpiše dnevno ob sklepu poslovanja v kolono „gotovine“ celokupna svota odškodnin, prejetih v gotovini za opravljeni promet, t. j. prejeta plačila za opravljene prodaje ali izvršene storitve (celokupna vsota izkupičkov); v kolono „kredita“ pa celokupna svota odškodnine za promet, opravljen na kredit. Obrazec A, po katerem se vodi knjiga opravljenega prometa, se dobi pri davčnih uradih.

Katere zadruge so davka na poslovni promet oproščene? O tem smo pisali že v „Narodnem Gospodarju“ 3. štev. za l. 1922

na strani 34 in sledečih. Davka na poslovni promet so oproščene kmetijske zadruge kakršnekoli oblike izključno le, če so predmet prodaje: lastni proizvodi vseh strok kmetijsva, kmetijski stroji, orodje in v obče priprave za predelovanje in obdelovanje. Razen tega določa zakona še kot pogoje za oprostitev prometa prej navedenih predmetov: 1. ako ni njih namen dobiček, odnosno ako je njih namen dobiček, ki meri samo na to, da so proizvodi, odnosno prej naštetih predmeti, ki jim služijo za osnovo združništva, nabavljajo in prodajajo izključno medsebojno ob čim ugodnejših pogojih in čim ceneje in 2. ako prodajajo prej naštete predmete izključno svojim članom.

Za ves promet ostalih predmetov, ne glede na kupca, kakor tudi za vse prodaje nečlanom, ne glede na predmet prodaje, so kmetijske zadruge zavezane davku na poslovni promet.

Ker se dandanes ustanovljajo kmetijske zadruge z različnimi nameni, je po pravilniku dolžnost davčnih oblastev v svrhu ugotovitve, katere zadruge so po zakonitih predpisih davka proste, da pozovejo z razglasom vse one kmetijske zadruge, ki mislijo, da spadajo pod zakonito oprostitve, naj predložijo teritorialno pristojnemu davčnemu oblastvu svoja pravila in razložijo vrste prometa,

ki jih opravljajo izključno s svojimi člani in za katere imajo v smislu zakona pravico do oprostitve. Davčna oblastva pošljejo potem take prošnje po službeni poti v odločbo pristojnim nadrejenim oblastvom druge stopnje.

Dosedaj davčna oblastva zadrug še niso pozvala, da v smislu zgornjega predpisa predložijo prošnje za oprostitve davka na poslovni promet in svoja pravila. Pač pa po tem razglasu delegacija zahteva, da zadruge, ki mislijo, da spadajo pod oprostitve po gornji določbi, v 14 dneh predložijo svoja pravila in razložijo vrste prometa. Ker je promet predmetov, ki je oproščen od davka na poslovni promet, zelo ozko očitán, bo le malo naših zadrug od davka na poslovni promet popolnoma oproščenih, to bodo predvsem zadrúžne mlekarne, vinarske zadruge, živinorejske zadruge, kmetijska društva za nabavo kmetijskih potrebščin in podobne, v mnogih slučajih pa bodo zadruge delno tega davka oproščene, delno ga bodo morale plačevati. V takem položaju bodo zlasti naše kmetijske nabavne in prodajne zadruge in konsumna društva, v kolikor prodajajo svojim članom špecerijsko, galanterijsko, kolonijalno, manufakturno blago, obutev in podobno, za katere vrste blaga niso osvobojene davka na poslovni promet.

Da se izognejo sitnostim in morebiti denarnim kaznim, je dobro, ako vse zadruge vodijo knjigo opravljenega prometa tako dolgo, dokler ni končno določeno, ali so davka na poslovni promet delno ali popolnoma oproščene. Istotako naj v smislu spodaj navedenega razglasa finančne delegacije podajo zahtevane prijave, vendar pa po možnosti istočasno vložijo prošnjo za oprostitve, glede katere dobijo potrebna pojasnila pri Zadrúžni zvezi.

V sledečem prinašamo doslovno razglas finančne delegacije:

Po določilih zakona o davku na poslovni promet z dne 31. januarja 1922., Ur. l. št. 20, morajo voditi knjige opravljenega prometa vsa podjetja, zavezana javnemu polaganju računov, družbe z omejeno zavezo, vsi oni obrati in vsa ona podjetja, katerih promet je presežal v minulem letu 360.000 Din. Za knjige opravljenega prometa ne določa zakon nikakršne oblike in posamezniki si jih smejo prirediti po lastnem preudarku in po potrebi svoje vrste posla. Ti davčni zavezanci morajo takoj vložiti prijave ter plačati 1%ni davek za IV. četrtletje 1921. in I. četrtletje 1922 od prometa, napravljenega v tej dobi, kolikor še tega niso stóрили, za prihodnja četrtletja pa najpozneje v 30 dneh po preteku vsakega četrtletja pri onem davčnem uradu, v čigar okolišu je njih obrat. Vse pravne in fizične osebe, ki ne plačujejo pridobnine, kakor tudi osebe, ki izvrše slučajen promet stvari v zmislu zadnjega odstavka člena 4. zakona, morajo v 14 dneh od dne opravljenega prometa vložiti predpisano prijavo ter plačati na ta promet odpadajoči 1%ni davek pri onem davčnem uradu, ki je glede na kraj opravljenega prometa teritorialno pristojen za pobiranje neposrednih davkov.

Nadalje morajo vložiti prijave za odmero davka na poslovni promet za I. 1922. v 14 dneh pri pristojnih davčnih oblastvih vsi davčni zavezanci, katerih promet v letu 1921. ni presežal zakonsko določene meje 360.000 Din in ni bil manjši od 15.000 Din, potem vse svobodne profesije, naštete v točki 1. člena 3. pravilnika (odvetniki, notarji, zdravniki itd.) brez ozira na višino prometa. Le-ti davčni zavezanci napovedujejo promet minulega leta; ako pa so poslovali le v gotovi dobi minulega leta, morajo napovedati letni promet, sorazmerno s prometom v času, ko so ga opravljali.

Obrate, otvorene med davčnim letom, je prijaviti v 4 tednih pri pristojnem davčnem oblastvu ter napovedati promet, ki se po vsej priliki doseže v obratu od početka obratovanja do konca davčnega leta.

Po razpisu ministrstva za finance, generalne direkcije neposrednih davkov, z dne 13. t. m., N. p. br. 16.764, je prijava, namenjena za vse primere, ki jih določa zakon o davku na poslovni promet, še v tisku. Da se zaradi tega izvrševanje tega zakona ne zavleče, je odredilo ministrstvo z gorenjim razpisom, naj se do prejema nove splošne prijave uporabljajo stari obrazci (po uredbi o davku na poslovni promet), če pa teh ni, navaden papir, na katerega naj se napišejo vsi podatki, ki so po členu 10. pravilnika potrebni, da se ugotovi davek pravilno.

V tem zadnjem primeru se smatra prijava za zadostno, če navaja te-le podatke:

A. Pri davčnih zavezancih, ki vodijo knjigo opravljenega prometa:

„V minulem (I., II., III., IV.) četrtletju 192 . je znašal promet v mojem obratu . . . v . . . št. . . v gotovini . . . K . . v na kredit

a) v gorenjem četrtletju samem . . . K . . v
b) nepravilne terjatve so znašale začetkom četrtletja . . . K . . v
skupaj . . . K . . v

Od kreditiranih odškodnin se je plačalo v tem četrtletju in vpoštevalo plačilo v gotovini . . . K . . v

Stanje nepravilnih terjatev koncem gorenjega četrtletja . . . K . . v

Promet, opravljen z državo, za katerega se je plačal davek neposredno ob prejemu odškodnine, je odštet od vsote v gotovini opravljenega prometa v gorenjem četrt-

letju z . . . K . . v
plačilo državnih in samoupravnih trošarinskih davščin pa z vsoto . . . K . . v.

Jamčim, da so podatki resnični in da je prijava vestna.

Podpis:“

B. Pri davčnih zavezancih, ki plačujejo davek pavšalno:

„V minulem letu 192 . je znašal promet v mojem obratu . . . v . . . št. . . K . . v

Promet opravljen z državo za katerega se je plačal davek neposredno ob prejemu odškodnine, je odštet od gorenje svote z . . . K . . v

Jamčim, da so podatki resnični, in da je prijava vestna.

Podpis:“

C. Pri davčnih zavezancih, ki plačujejo davek na poslovni promet pavšalno za novo otvorene obrate.

„V mojem obratu . . . v . . . št. . ., na novo otvorenem dne . . . 192 ., bo znašal promet do konca koledarskega leta po vsej priliki . . . K . . v

Jamčim, da so podatki resnični, in da je prijava vestna.

Podpis:“

Č. Pri davčnih zavezancih, ki slučajno opravijo promet premičnin v vrednosti nad 5000 Din.:

„Javljam, da sem prodal dne . . . 192 . g. . . (poklic) . . . v . . . to le premičnino . . . za . . . K . . v.

Jamčim, da so podatki resnični, in da je prijava vestna.

Podpis:“

V 14 dneh morajo predložiti pristoj-

nemu davčnemu oblastvu tudi vse kmetijske zadruga, ki domnevajo, da spadajo pod oprostitvev po členu 8., 2. a, navedenega zakona, svoja pravila ter razložiti vrste prometa, ki jih opravljajo izključno s svojimi člani in za katere imajo po zakonu pravico do oprostitve.

Davčni zavezanci, ki prijav sploh ne bi vložili ali jih ne bi vložili v določenem

roku, odnosno bi napovedali manjši nego dejansko opravljeni promet, se kaznujejo po določilih členov 12. in 13. zakona o davku na poslovni promet ter izgube po členu 10. navedenega zakona tudi pravico, da bi se pritožili zoper odmero davka.

Za zadruga pride v poštev samo prijava pod A, ker morajo vse voditi knjigo opravljenega prometa.

◻◻◻◻◻◻◻ ZADRUŽNIŠTVO. ◻◻◻◻◻◻◻

† Profesor Kanonikus J. Jung, vnet delavec na socialnem polju in odličen zadrugar, je umrl 26. maja v Zürichu. Vzorno organizirane krščansko socialne institucije v Švici, zlasti pa zveza konšumnih zadrug Konkordia so v pretežni meri plod njegovega truda.

Kot idealen in dalekoviden zadrugar je uvidel potrebo, da se organizira vse krščansko zadrugušništvo v svoji internacionali. Zato mu gre velika zasluga za ustanovitev Mednarodne zadrugušne konfederacije.

Pri zadnji seji konfederacije v Genovi meseca aprila t. l. je bil še navzoč; udeležil se je tudi deputacije, ki je predala spomenico konfederacije genovski konferenci.

Njegova dela mu bodo ohranila trajen spomin.

Naši prizivi proti previsoki pridobnini. Kmetijski nabavni in prodajni zadrugi v Predgradu je bila davčna administracija v Ljubljani odmerila pridobninski davek za l. 1920 in 1921 z 10% od davčne podlage. Ker se zadrugi ni priznala davčna ugodnost po § 85 zak. o osebnih davkih, se je vsled tega neopravičeno pritegnila v obdačbeno podlago vsota ustanovnih stroškov v znesku K 1378.21 in se je seveda potem predpisal sorazmerno previsok davek.

Takoj po prejemu plačilnega naloga ga

je zadruga poslala Zadrugušni zvezi v pregled. Zveza je potem sestavila priziv na delegacijo finančnega ministrstva deloma proti previsoki odmeri davčne podlage in deloma, ker se zadrugi niso priznale davčne olajšave po § 85 zak. o osebnih davkih, dasi zadruga po pravilih in dejansko posluje le s svojimi člani.

Prizivu se je v polnem obsegu ugodilo. Davčna podlaga se je znižala od K 10.569.41 za znesek K 1378.21 (ustanovni stroški) na K 9191.20 K in se je od te podlage predpisala pridobnina s 3.5%, dočim je bila prvotno predpisana od K 10.569.41 z 10%. Pripomniti je, da je zadruga v l. 1920 poslovala le od 26. julija in da se je davek predpisal le za to dobo.

Za l. 1920 se je vsled priziva znižal predpis

pridobnine	od K	1 056.94	na K	321.69
90 odst. drž. pribitka	"	951.25	"	2.9.52
80 odst. donosnost. pribitka	"	845.55	"	257.33
251 odst. doklade	"	4 651.11	"	807.44
davek na poslov. promet	"	2.853.74	"	868.86
invalidski davek	"	500 —	"	148 —
v celoti	od K	10 868.59	na K	2.692.86

Za l. 1921 (celoletno poslovanje) se je vsled priziva znižala davčna podlaga od K 24.263.11 na K 21.099.29 in se je od te vsote zopet predpisala posebna pridobnina s 3.5% mesto 10%, kakor je bila prvotno

predpisala davčna administracija v Ljubljani. Vsled tega se je za l. 1921 znižal predpis

pridobnine	od K 2.426 31	na K 738 47
90 odst. drž. pribitka	" " 2.183 69	" " 664 82
241 odst. doklade	" " 5.847 41	" " 1.771 71
davek na posl. p. omet	" " 3.457 47	" " 1.052 31
invalidski davek	" " 756 —	" " 248 —

v celoti od K 14.670 87 na K 4.483 71

Vsega skupaj je bilo torej prvotno za l. 1920 in 1921 predpisanega K 25.539 46 in se je ta predpis vsled našega priziva znižal na K 7.175 97. V celoti so se torej zadrugi davki in doklade znižale za 18.363 49 kron!

Na ta način je Zveza obvarovala za drugo občutne škode.

Ta primer naj našim zadrugam služi kot navodilo:

1.) Vsak pridobninski plačilni nalog naj se pošlje v pregled Zvezi.

2.) To naj se zgodi takoj, ko zadruga prejme plačilni nalog, kajti rok za vložitev priziva znaša le 15 dni.

Drugi redni občni zbor Zadružne gospodarske banke v Ljubljani, se je vršil 18. maja 1922 dopoldne v srebrni dvorani hotela Union pri številni udeležbi delničarjev.

Dasi je ta naš največji zadružni zavod predložil šele bilanco in poročilo za drugo leto svojega poslovanja, vendar je pokazal izredno delavnost in razmah.

Iz poročila upravnega sveta posnema: mo, da se je v prošlem poslovnem letu banka udeležila pri raznih industrijskih podjetjih, tako je n. pr. udeležena pri veliki tovarni klobukov „Šešir“ d. d. v Škofjiloki, katere delniška glavnica znaša 5.000.000 K in pri kateri je Zadružna gospodarska banka najmočnejši delničar.

Močno interesirana je nadalje banka pri tovarni izdelkov iz pločevine in kovin Emil Lajovic in drug d. d. v Ljubljani in pri Splošni stavbinski družbi v Mariboru,

katere delniška glavnica znaša 20 milijonov kron. Dalje je udeležena pri tvrdki Jugoslavenski Kremenezky zavodi d. d. v Zagrebu, pri Prometnem zavodu za premog v Ljubljani, pri „Svetli“ za žarnice in elektro-tehniko v Ljubljani, pri tovarni za dušik v Rušah in pri tovarni zaves „Stora“, d. z. o. z. v Št. Vidu nad Ljubljano.

Banka je dogradila v Ljubljani na Miklošičevi cesti krasno palačo z lepimi poslovnimi prostori in stanovanjsko hišo za uradništvo, kamor se še letos preseli. V Mariboru pa začne letos z zgradbo lastne palače za tamkajšno podružnico.

V poslovnem letu je dosegla čisti dobiček K 2.432.691 30, iz katerega se je delničarjem določila 10% dividenda; znesek K 400.000 — se je dodelil pokojninskemu fondu za uradništvo, K 121.634 56 za rezervni fond in K 140.000 — za dobrodelne namene.

Občni zbor je tudi sklenil na predlog upravnega sveta povišanje delniške glavnice od 24.000.000 K na 48.000.000 K.

Banka ima že 6 podružnic in sicer: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik in interesno skupnost s Šveopčo Zanatlijsko banko v Zagrebu in z Gospodarsko banko v Novem Sadu. Poleg tega ima svojo ekspozituro na Bledu.

Banka izkazuje v bilanci med pasivi K 318.524.392 99 upnikov in 24.448.656 02 vlog na knjižice, skupaj torej vseh vlog 342.973.049 01 K.

Davčne oblasti ne mirujejo. Že ope-tovano smo imeli priliko pritoževati se zaradi postopanja davčnih oblasti napram zadrugam. Dosedanje pritožbe so se večinoma tikale previsoko odmerjenih davkov. V novejšem slučaju pa se je zgodil slučaj, ki kaže, da znajo davčne oblasti delati za drugam neprilike tudi v drugih ozirih.

Davčno okrajno oblastvo v Ljubljani je

poslalo načelniku Gospodarskega društva na Vrhniki zahtevo (z dne 18. maja 1922, št. 130), naj zadruga davčni oblasti naznani:

1. od katerih posestnikov (tudi event. članov) je zadruga lani kupila seno in slamo (natančen naslov: krstno ime, priimek, stanovišče in hiš. številko);

2. koliko sena in slame je zadrugi lani (1921) dobavil vsak posamezen posestnik;

3. koliko se je izplačalo vsakemu posamezniku za dobavljeno seno in slamo.

Za slučaj, da bi se temu pozivu ne ustreglo, se je zapretila globa 200 K.

Svoj poziv opira davčno okrajno oblastvo na § 269 zakona o osebnih davkih, ki pravi, da mora vsakdo v davčnih zadevah drugih na zahtevo pričati ali izpovedati kot izvedenec.

Davčno okrajno oblastvo hoče torej nič več in nič manj, kakor da mu zadruga služijo za ovaduhe v davčnih zadevah!

Proti tej nezaslišani zahtevi se je vložil priziv iz dveh razlogov.

Prvič, ker zahteva v zakonu ni utemeljena. Dolžnost pričanja obstoji le tedaj, ko gre za obdavčenje posameznih, konkretno določenih, imenoma navedenih oseb, ne more se pa raztegniti tako, da bi bil kdo zavezan pričati in izpovedati kar o gotovi skupini davčnih zavezancev, ki je le na splošno označena, ne da bi bila navedena imena posameznih pripadnikov te skupine.

Drugi razlog je sledeči. Če bi načelnik ali kak drug funkcionar zadruga pričeval v davčnih zadevah zadružnikov v takem obsegu, je čisto gotovo, da bi se s tem zadrugi prizadejala občutna materijalna škoda. Kakor hitro bi se med člani razvedelo, da načelstvo naznanja davčni oblasti, koliko so posamezni člani prejeli od zadruga za dobavljeno blago, potem bi brez dvoma mnogi iz zadruga izstopili ali pa bi svoje pridelke raje prodajali drugam, kjer nimajo

nobenih sitnosti z davčnimi oblastmi. Če bi člani začeli zapuščati zadrugo, bi le-tej nastala gmotna škoda, ker bi imela ob zmanjšanem prometu in zaslužku iste režijske stroške.

Ozirati se je treba tudi na sledečo okolnost. Ako bi bilo načelstvo dolžno sodelovati pri poizvedbah davčnih oblasti o obdačljivih dohodkih zadružnikov, bi se brez dvoma marsikdo branil, prevzeti odborniško mesto, oziroma bi ga raje odložil, kakor da bi izvrševal nekaj, kar bi mu nakopalo sovraštvo pri zadružnikih, ki so mu mesto v načelstvu poverili kot svojemu zaupniku. Osobito bi bil prizadet vsakokratni načelnik. Posledica bi bila, da bi zadruga težko mogla dobiti sposobno načelstvo in da bi se zlasti bolj izobraženi zadružniki branili prevzeti kako vodilno mesto. Če pa se volijo v načelstvo nesposobni zadružniki, ne bi mogli zadruga uspešno voditi, vsled česar bi nastala njej sami kakor tudi vsakemu posameznemu zadružniku gmotna škoda.

Iz tega primera se zopet vidi, kako se v praksi izvršuje naša ustava, ki govori o tem, da država celo „gmočno podpira zadružništvo“!

Uspehi zadružništva v gospodarstvu v preteklem in izgledi zadružništva za bodočnost. Kot važen mejnik v zgodovini zadružništva lahko smatramo dejstvo, da je zadružništvo dobilo dostop pri kongresu narodov in držav v Genovi in da so od zadružništva predložene smernice našle v gospodarski komisiji splošno soglasje. Dasi ne moremo še danes govoriti o tem, da je zadružništvo temelj in osnovna edinica svetovnega gospodarstva, se moremo za enkrat zadovoljiti s tem, da se vsaj poleg kapitalističnega gospodarstva zadružništvo priznava kot opravičeno k eksistenci, zlasti pa, da pozdravljajo njegova načela kot ideal.

Genovska konferenca je precej jasno

pokazala, da je zadrúžna internacionala neobhodna. Samo taka internacionala lahko nastopa na pozorišču svetovnega gospodarstva in samo taka internacionala daje tisti poudarek zadrúžni misli, ki je današnji javnosti tako potreben. Zanimivo je namreč, da so se o socializmu, komunizmu in bolj ševizmu napisale že cele biblioteke knjig, da pa razmeroma zadrúžništvo more pokazati le majhno literaturo, čeprav je bodočnost gospodarstva v zadrugah.

Upravičeno za to pravi dr. Müller: „Danes ne more zanikati noben izobražen gospodar, da pomeni zadrúžništvo izvanredno važen pojav našega socialno gospodarskega življenja. V svojem področju ni razvilo nič manj obsežnih organizacij kakor jih je socializem v svoji politični stranki in v svojih strokovnih zvezah. Dasi se je šele pred tremi desetletji začelo stopnjema uveljavljati v kmetijstvu, v obrtnem proizvodstvu in v kreditu, vendar je tekom te kratke dobe uvedlo v navedenih panogah bistvena in zelo koristna izboljšanja. Kmetijske zadruge so dvignile proizvodstvo kmetijstva, utrdile kmečko posestvo in zasigurale rentabelnost malega in srednjega kmeta, kakor tudi njegovo konkurenčno zmožnost napram veleposestvu.

Kreditne zadruge v mestu in na deželi so s tem, da so tudi malemu podjetniku otvorile denarni trg, kredit demokratizirale in uničile oderuštvo, kmetu, obrtniku in malemu trgovcu pa pomagale, da svoj obrat tehnično izpopolnijo in ga uredijo po zahtevah racionalnega trgovskega gospodarstva. Podpirale so male, gospodarsko še samostojne subjekte v njihovem stremljenju, ohraniti se in napredovati, in ga s tem obvarovale pred grozečo proletarizacijo“.

Članovi Glavnog Zadrúžnog Saveza u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca u Beogradu svršetkom godine 1921:

1. Glavni Savez Srpskih Zemljoradničkih Zadruga u Beogradu	1.576
2. Zadrúžna Zveza v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani	481
3. Savez Srpskih Zemljoradničkih Zadruga kao zadruga u Zagrebu	414
4. Središnji Savez Hrvatskih Seljačkih Zadruga kao središnja zadruga u Zagrebu	360
5. Hrvatsko Slavonsko Gospodarsko Društvo, kao središnja zadruga u Zagrebu	332
6. Zadrúžni Savez u Splitu, uknjižena zadruga sa ograničenim jamstvom u Splitu	252
7. Hrvatsko Slavonsko Gospodarsko Društvo kao središnja zadruga u Osijeku	196
8. Savez Srpskih Zemljoradničkih Zadruga, zadruga sa ograničenim jamstvom u Sarajevu	161
9. Zadrúžna Zveza v Celju, registrovana zadruga z omejeno zavezo v Celju	145
10. Savez Hrvatskih Seljačkih Zadruga za Bosnu i Hercegovinu zadruga sa ograničenim jamstvom u Sarajevu	80
11. Zveza Slovenskih Zadrug v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani	75
12. Savez Srpskih Privrednih Zadruga na Primorju, protokolirano udruženje sa ograničenim jamstvom u Dubrovniku	59
Ukupno	4.130

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Tomišlju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. junija 1922 ob 10. uri dop. v zadružnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1921. 3. Prememba pravil. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Št. Vidu nad Cerknico, r. z. z. o. z., se bo vršil 16. julija 1922 ob 11 uri dopoldne v šoli. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1921. 3. Volitev nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Blagovici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. junija 1922 ob 3. uri popoldne v društvenem domu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Šmarju, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. junija 1922 ob 8. uri zjutraj v posojilnici. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4.) Slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruge v Mekinjah, r. z. z. o. p., v likvidaciji se bo vršil dne 25. junija ob pol 4. uri popoldne v društvenem domu. 1. Sklepanje o poročilu likvidatorjev o končani likvidaciji. 2. Sklepanje o shrambi poslovnih knjig.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Podčetrtku, r. z. z. n. z., bo dne 25. junija 1922, ob 9. uri dopoldne v društvenih prostorih. 1. Odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1921. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Hrastju in okolico, r. z. z. o. z., v Hrastju pri Kranju se bo vršil dne 25. junija 1922 ob 3. uri pop. v domu načelnika. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Okrajne posojilnice v Mokronogu, r. z. z. n. z., se vrši 25. junija 1922, ob 3. uri pop. v hranilničnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5.) Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Št. Petru niže Maribora, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. junija 1922, ob 3. uri pop. v uradnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka

za leto 1921. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruge v Sori, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. junija 1922, ob 7. uri zjutraj v kaplaniji. 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev rač. zaključka za leto 1921. 3. Volitev načelstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske zadruge v Sori, r. z. z. o. z., se bo vršil 25. junija 1922, ob pol 8. uri zjutraj v kaplaniji. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Kostanjah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. junija 1922 ob pol 10. uri dopoldne pri Najbirtu na Kostanjah. 1. Odobrenje rač. zaključka za leto 1921. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega strojnega društva v Blatni Brezovici, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 25. junija 1922, ob 5. uri popoldne v Blatni Brezovici hiš. št. 27. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje rač. zaključka za leto 1921. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Sklepanje o likvidaciji društva. 5. Volitev načelstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Velikinedelji, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. junija 1922 ob 3. uri pop. v posojilnici. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruge v Sodražici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. junija 1922, ob 3. uri popoldne v Kmetijskem društvu. 1. Poročilo odbora. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1921 in proračuna za leto 1922. 3. Sprememba pravil in določitev pristopnine. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Strehinju, r. z. z. o. z., se bo vršil 25. junija 1922 ob 4. uri popoldne v stari šoli v Naklem. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev načelstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Svečini, r. z. z. n. z., se vrši dne 25. junija 1922 ob 4. uri popoldne v posojilniških prostorih. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1921. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmarju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. junija 1922 ob pol 8. uri zjutraj v posojilnici. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Fari pri Kostelu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. junija 1922, ob treh pop. v posojilnici. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 4. Volitev a) načelstva b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor hranilnice in posojilnice v Novicerkvi, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. junija 1922, ob 7. uri v posojilniških prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za l. 1921. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijsko gospodarske zadruge v Oplotnici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. junija 1922 ob 14. uri v združenih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 5. Volitev a) načelstva b) nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske [nabavne in prodajne] zadruge v Škocijanu pri Turjaku, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. junija 1922, ob 3. uri popoldne v Škocijanskem župnišču. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1921. 3. Sklepanje o likvidaciji. 4. Slučajnosti.

XIX. redni občni zbor Gospodarske zveze v Ljubljani, se vrši dne 30. junija 1922, ob tretji uri popoldne v pisarniških prostorih, Dunajska cesta 29. 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za poslovno leto 1921 in razdelitev čistega dobička. 5. Dopolnilna volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Volitev razsodišča. 8. Nakup nepremičnin in zgradbe stavb. 9. Sprememba pravil. 10. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sodražici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. junija 1922 ob 3. uri popoldne v župnišču. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Prememba pravil. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Čitanje revizijskega poročila. 6. Slučajnosti.

Občni zbor okrajne posojilnice v Radečah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. junija 1922, ob pol 4. uri popoldan v Narodnem domu v Radečah. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor lesne zadruge v Staremtrgu pri Ložu, r. z. z. o. z., se vrši 29. junija 1922, ob

3. popoldne v društveni dvorani. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje računa za l. 1921. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Slučajnosti.

Občni zbor hranilnice in posojilnice na Ponikvi, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 9. julija 1922, ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 4. Slučajnosti.

XV. redni občni zbor slavninarske in klobučarske zadruge v Mengšu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 2. julija ob pol 4. popoldan v Društvenem domu. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za l. 1921. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega gospodarskega društva v Logatcu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. junija 1922, ob 15. uri v Društvenem domu v Dol. Logatcu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključkov za leta 1919, 1920 in 1921. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti.

Izredni občni zbor „Prve žebeljske in železoobrtne zadruge v Kropi in Kamnigorici, r. z. z. o. z., se bo vršil v sredo dne 28. junija t. l. ob pol 4. uri popoldne v združenem skladišču v Kropi. 1. Sprememba pravil. 2. Morebitni predlogi za prihodnji redni občni zbor.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Urbanu pri Ptuj, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo dne 25. junija 1922 po rani maši v šolskih prostorih. 1. Čitanje zapisnika ustanovnega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za poslovno leto 1921. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cerknici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. junija 1922, ob 4. uri popoldne v društveni dvorani. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje rač. zaključka za l. 1921. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Laškem, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 25. junija 1922, ob 9. uri popoldne v kaplaniji. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1921. 4. Slučajnosti.

Poziv upnikom! Živinorejska zadruga v Tomišlju, r. z. z. o. p., je stopila v likvidacijo, ki je tudi vpisana v združenem registru. — Upniki zadruge se pozivljajo, da zadrugi prijavijo svoje terjatve.